

The Project Gutenberg eBook of Runoja. Uusi sarja, by Valter Juva

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Runoja. Uusi sarja

Author: Valter Juva

Release date: June 27, 2006 [EBook #18706]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK RUNOJA. UUSI SARJA ***

Produced by Matti Järvinen, Tuija Lindholm and Distributed

Proofreaders Europe

RUNOJA

UUSI SARJA

Kirjoittanut
Valter Juva

Ensimmäisen kerran julkaissut
Boman & Karlsson 1902.

SISÄLLYS.

I.	
Kyliltä ja mailta Sivu	
Meidän maa.....	3
Jo Karjalan kunnalla lehtii puu.....	4
On huolia näitä.....	6
Niemen neito.....	7
Niin onnen myyrää et löytyä voi.....	8

Mylläarin tyttö.....	9
Kieltäisin varmaan.....	11
"Toiste tulla voin".....	13
Jyllin koskella.....	14
Jyllin Inka.....	16
Öinen vieras.....	17
Oraakeli.....	19
Hei, pojat!.....	21
Talonpoikais-serenaadi.....	23
Talon vaari.....	25

II.

Elegiia	
Geelitär I—III.....	29

III.

Romansseja ja ballaadeja	
Järven kellot.....	37
Juhana herttuan vankeus.....	39
Kreivi Horn.....	41
Sissipäällikkö.....	43
Bertran de Born.....	46
Don Henriqve iltaan soitti.....	49
Trubaduuri.....	51
Unelma.....	54

IV.

Sinulle	
Kevätsateen jälkeen.....	51
Jäin yhtä sanaa vaille.....	69
Ma varjossa kirsikkapuiden.....	63
Terät liitävät kirsikkapuista.....	63
Ja kun sa nyt olet ystävään.....	64
Mun rinnassain soin sävel vain.....	65
Tääll' alla salon puiden.....	66
Kyntörastaan laulua.....	67
Ma saaristolaulun kuulin.....	69
En ääneen henno laulaa.....	70
Sun värjyvi suusi pieli.....	71
Sinimetsiin vien sinut, kulta.....	73
El' lehtiä kuihtuneita.....	75

V.

Eri aloilta	
Miks riehuisin murhesäissä.....	79
Kun viidakon varjoissa ilkkui kuu.....	80
Pyhäkellot.....	82
Newton.....	85
Tyge Brahe.....	87
Hafiz'in laulu.....	90
Faon.....	92
Ol' kuningas maassa muinen.....	94
Tuoll' linnaportin alta.....	96
Kautt' ilmojen laulu ilkkuu.....	97
Unhola.....	98
Vait, viulun sävelet ne soi.....	100
Mun usein mieli suruun vaipuu.....	102
Kariittien laulu.....	103
Narkissos.....	105
Maurilaissota.....	107
Laulu.....	110
Cervantes'in Don Quijote-kirjasta.....	114
Kun pitkiks taas käy maansopet nää.....	116
Taas laine nousee vielä.....	118
Ilman immet.....	120

VI.
Käännöksiä
Kota-Lassi..... 125
Vekkuli-Ville..... 127
Hyvästi, maine Skottlannin..... 129
Lorelei..... 131
Ma laulun siivillä kannan..... 133
Halutonna mieli..... 135

I

KYLILTÄ JA MAILTA

MEIDÄN MAA.

Niin, meidän on tää meidän maa,
Min harjanteilta me näämme,
Nuo kylät, vainiot, rannat, veet,
Nuo metsäin siintävät taipaleet,
Tää kirkas yö yli päämme: —
Se on untemme maa, se on riemumme maa,
Mi on liittynyt elämäämme,
Miss' usein, kun myrsky jo meidät kaas,
Nous toivo ja nosteli lippua taas —
Se on Suomi, min suojaksi jäämme!

1901.

JO KARJALAN KUNNAILLA LEHTII PUU.

Jo Karjalan kunnalla lehtii puu,
Jo Karjalan koivikot tuuhettuu,
Käki kukkuu siellä ja kevät on —
Vie sinne mun kaiho ponneton.

Ma tunnen vaaras ja vuoristovyös
Ja kaskies sauhut ja uinuvat yös
Ja synkkäin metsies aarniopuut,
Ja siintävät salmes ja vuonojes suut.

Siell' usein matkani määrätöin
Läpi metsäin kulki ja jylhäkköin,
Ja vuorilla seisoin paljain päin,
Mist' uljaan Karjalan eessäni näin.

Tai läksin kyliin urhojen luo,
Miss' ylhillä vaaroilla asui nuo;
Näin miehet kunnon ja hilpeän työn
Ja näin, miss' sykkii Karjalan syän.

Jo Karjalan kunnalla lehtii puu,

Jo Karjalan koivikot tuuhettuu,
Käki kukkuu siellä ja kevät on —
Vie sinne mun kaiho ponneton!

1901.

ON HUOLIA NÄITÄ.

On huolia näitä ja tuumia, päitä,
Mut äitisi loihtii, usko pois!
Kun on vuohi ja maita vain kankaanlaita,
Ei luulis, ett' torpassa elää vois;
Mut tyttösen kasvatti sirkun ja kainon
Ja keitti ja kitsasti töllissään,
Ja pennejä ain on,
Myös pennejä hällä on säästössään.

Mikä äitisi liekin, mut loihdit se siekin,
Sä järkevän järjettömäksi saat.
Ei mull' ole vuohta, ei tölliin tuohta,
Ja taivas tiennee torppani maat;
Mut kahden kun raadamme tynnellä miellä,
Ja kitsas ja tarkka on tyttö tää,
Niin pennejä vielä,
Myös pennejä meillekin säästöön jää.

1901.

NIEMEN NEITO.

Kaiku sie, yli vetten vie
Lauluni kullan rantaan;
Tyyni taival ja kirkas tie —
Unhotettuko venho lie
Solmuhun koivun kantaan?

Loitot veet jo on sumenneet,
Silmä ei kannan sinne;
Vielä väikkyvät saarekkeet —
Missäs, kultani, taivalta teet,
Minne sä jäitkään, minne?

Nähdä voin yli suvantoin
Juovan, miss' siivet siukuu:
Kaakkuri lentoon pyrkii noin —
Ei, se on läikkeess' aallokkoin
Kultani venho, mi liukuu!

1901.

NIIN ONNEN MYYRÄÄ EI LÖYTYÄ VOI.

Niin onnen myyrää ei löytyä voi,
Kuin tyttö tää — ei vaikka —!
Kun rikas poika kihlat toi,
Ja on katsottu torpanpaikka;
Kun hiehon saan ja possun saan,
Ja aura on hällä ja ruuna
Ja toista sataa taskussaan —
Voi, onko kuultuna kuuna!

Ja kevät viihtyy mielellään,
Kun kukkii heinävä rinne;
Miss' aurinko keksii tähkäpään,
Se hymyy ja paistaa sinne.
Puut huminnoi, ja kellot soi,
Ja ystävä astuu tiellä —
Niin onnen myyrää ei löytyä voi,
Kuin nuorikko torpassa siellä.

1901.

MYLLÄRIN TYTTÖ.

Hän päivän laskussa illoin
Vait istuu koskella ain;
Hän uinuu siinä, mut milloin
Käyn luokse, hän kaikkoo vain.

Ja rusko pilvistä leijuin
Luo sähköyn immen pään,
Hän siin on — ilmestys keijuin —
Kuin haave, min valvoen nään.

Käy vaahtipäät sivu myllyn,
Sirohelmiä rattaani luo;
Mut työhön äkkiä kyllyn,
Ei kannata vaivaa tuo.

Mua kumma kaiho johtaa
Pois tuonne, miss' immen nään,
Miss' usvat ylhäällä hohtaa
Vesikaarena väikkeessään.

Mut taivaankaaren lailla,
Mi väisti, kun eistyä koin,
Hän leijuu likimailla
Ja aina on loitolla noin.

Ja lempeni — laulu on vainen
Kesäiltahan huumaavaan:
Pois liittää kaukomainen,
Mut kaiku ei vastaakaan.

1900.

KIELTÄISIN VARMAAN.

Jos mulle lausuisi Miska:

"Ole herranterttuni, armaan!"
Niin kieltäisin varmaan.
Hui, hai! Sie Miska,
Nokisilmä ja tuohiniska
Ja kaskijaakko, sie!
Hui, hai!
En kullannuppusi lie.

"Sa herranterttuni hieno,
Kuun kullat ne metsässä kukkuu,
Ja äitisi nukkuu.
Tule pois! tule, pieno,
Yö huokaa, ja tuoksuu tieno,
Ja kuiskii kielot haan!
Tule pois!
Tule, kullannuppuni vaan"

— He hiipii, poika ja tyttö,
Sivu kasken, miss' sauhus rinne,
Haan tuoksuhun sinne.
Oi, miks — miten sytti
Sun rintasi pikku tyttö,
Sa uljas raataja, sie!
Oi, miks
Olen kullannuppusi mie!

1901.

"TOISTE TULLA VOIN!"

Hän on kuin hymy toukokuun,
Kuin sulo laulu vienon suun,
Ja häll' on varsi niinipuun,
Mut poski metsämarjan.
Kuink' keikkuu jalka ketterään,
Ja liehuu letti pienen pään,
Kuink' ilakoi hän veikeään
Siin kesken tyttösarjan!

Mut vain kuin tuuli on hän siin,
On päivänpaiste saada kiin;
Kuin pyy hän puikkii lymyksiin
Ja vilahtaa ja vilkkuu.
Ja jos hänt' tanssiin viedä koin,
Ja tärkeät nyt syyt ois noin,
Hän nauraa: "toiste tulla voin!"
Ja rientää pois ja ilkkuu.

1901.

JYLLIN KOSKELLA.

Ma Jyllin koskella neidon näin,
Miss' aallot kuohuu ja pauhaa.
Ja harva se häneen katsoi päin
Ja säilytti rintansa rauhaa.

Hän on kuin kallioruusu siin,
Jot' tuskin toivosi tapaa;
Hän tuottaa tuskia sydämiin,
Mut itse, vieno, on vapaa.

Ja pölkyt ne tulee hiljalleen
Ja junnivat pitkin juohuin —
Mut äkkiä, syöksyen kuiluun veen,
Ne pyörivät leikissä kuohuin.

Moni poika se koskelle jäykkänä sai,
Mut Jyllissä kuorensa ratkoi,
Ja harva se neitoon katsoi kai
Ja tyynnä tietänsä jatkoi.

Ken mielin kolhituin lähtenyt lie,
Ken Jylliä julmasti kiroo —
Mut harva se neitoa näin, kuin mie,
Vain laulun helmillä siroo.

Tän laulun hienon nyt hälle tein,
Kun ilta-aurinko hohti,
Kun irrotin lautan ja pölkkyni vein
Päin Jyllin koskea kohti.

1901

JYLLIN INKA.

Ja Jyllin Inka hienoinen
Jos ois tän poian kulta,
Hän väikkeet rusopilvien
Ja hohteet kesäyön saisi multa.

Mut omaa väikettäänkin hän
Kuin ruusu kaino lymyy,
Ja kastehelmet laulun tän
Hän puistaa päältänsä ja hymyy.

1901

ÖINEN VIERAS.

Hän iltamyöhänä tupaan tunki
Ja hämyyn jäi. — Teki "ehtoota" niin. —
Syän meidän sätkähti kurkkuun kunki,
Ja tulta sai isä hiiloksiin.
Nyt nähtiin piilukirves, mi kiilsi,
Ja hattu, mi keikassa korvaa viilsi,
Ja pitkä, harteava, musta mies —
Miten säikähti kaikki, Herran Kies!

Hän heitti pankolle piilukirveen
Ja kekäleesen hän tarttui kiin
Ja kääntyi päin ja loimussa virveen
Hän piippuun henkeä kiskoi niin,
Nyt minuun vilkasi olkansa takaa:

"Eiks tään maan työt ne luhrisa makaa?"
Me kaikki äkkiä nauramaan:
— "Ja mistäs vieras?" — "Härmästä vaan".

Ja häll' oli mäyrännahka, mi läikkyi,
Ykspohjaiset saappaat ja solkivyö,
Ja kirjoliiveillä vitjat väikkyi,
Ja tukka ol' tumma ja silmät kuin yö!
Nuo silmät loi kuin polttavan liemun,
Ne tuotti tuskan ja tuotti riemun,
Ne silmät sun kaikkeen saada vois,
Jos vaikka kirjaton vain hän ois.

Hän siinä istuen kysyi työtä;
— Isä vallesmanniin neuvoa ties —
Mut meillä hän niin oli sentään yötä,
Näet muurin luo kävi penkille mies.
En unta mietteiltä kauvaan saanut,
— Hän yksin lie koko yönä maannut! —
Mut varhain, kun uineista heräjän,
On penkki tyhjä ja poissa hän.

Jos nyt hän oikeaks ihmiseks nähdään,
— Ja arvaan että hän oikea lie! —
Ja työtä hän saa, tai rengiks tehdään,
Voi sattua hälle tännekin tie;
Mut väistelkää, tytöt, häntä silloin,
Hänt' älkää katsoko silmiin milloin!
Ne on kuin polttava liemu vain,
Te väistelkää hänen silmäns' ain!

1901.

ORAAKELI.

Kuin hehkuin paja leiskuu vaan
Ja jyskyy päivät, yöt;
Niin rintani on leimussaan,
Niin jyskyin, sydän, lyöt.

Vain milloin pajan eteen jäin,
Nuor seppä heitti työn;
Vain silmissäin kun hänet näin,
Mun tyyntyi rinnass' syän.

Ja äiti sanoi: "houkka siin,
Jos, lapsi, köyhän nait."
Mut rovastiin kun läksin niin,
Hän hetken hymys vait.

Ja kultavanhus harmaahaps
Hän puhui sydämeen:
Ja näin nyt yksin, tyttölaps,
Tän kirkkomatkan teen.

Ja vuotan, milloin kellot sois
Ja kutsuis juhlaiaan:
Jos kelloiss' ois: — "nai pois!" — "nai pois!" —
Niin sepän ottaa saan.

Mut jos ne soi: — "ehei" — "hohoo!"
Ei kestä rakkaus tää,

Se vastaisiss' ei luja oo,
Ja seppä silloin jää.

Mik' ilo niin, jos rovastiin
Sen tiedon viedä vois,
Ett' tarkkaan kuulin silmät kiin,
Mut kellot soi: "nai pois!"

1901.

HEI, POJAT!

Ja hei, pojat! — kerronko lainkaan?
Ja hei, pojat, enpä vainkaan!
Mä tiedän perijättären,
Mut missä, en hiisku, en;
On torpan ainoa lapsi
Ja sinisilmä ja kultahapsi,
Kuin ruskotus vienoinen!

On anoppi vanha ja appi: —
Ei muuta vailla kuin pappi!
On kahden tynnyrin kylvömaat
Ja heinävät niityt ja haat;
Ja vaikk'en katso rahaa,
Niin joshan on rahaa, se ei tee pahaa:
On lainassa seitsemät sa'at!

Näin tytön kirkossa tuonaan —
Kävin vieraissa hänen luonaan:
Jo akka kahvit ja leivät tuo,
Mut ukko käy arkun luo
Ja velkakirjoja kaivaa!
Ja yskii: — "muistia niinkuin vaivaa —
Lues äänehen mulle nuo" — —

Ja hei, pojat! — eikös totta?
Ja hei, pojat! — tyttö, jotta —!
Mä tiedän perijättären,
Mut missä, en hiisku, en.
— Vai pyytä karpälle näätä?
Ois miehessä mieltä ja viisaassa päätä,
Jos kertoisin teille sen!

1901.

TALONPOIKAIS-SERENAADI.

Hän mummonsa kanssa tuolla
On torpassa Kaunis-Maisu.
Niin köyhä ja raihnas on mummo,
Niin tyttö arka ja vaisu.

Ruis kypsänä raskain tähkin
Se nuokkuu ikkunan alla.
"Voi, lasta ja voi, mua, raukkaa! —
Tänä yönä on viljassa halla".

— "Ja hei, pojat, sirpit käteen,
Ja hei, pojat, sukkelat työssä!
Me Maisun mummolle viljan
Nyt leikkaamme talteen yössä!"

On siinä kuiske ja huiske,
Yössä' sirpit välkkyvät varkain,
Ja kuhilaille se nousee
Jo vilja kultaisten sarkain.

Mut yksi on pojista sorjin —
Hän kiihkeinnä leikkaa viljaa,
Yks kuiskivi innokkaimmin:
"Ja hiljaa vain, pojat, hiljaa!"

He mökille salaa saapui,
Kun vilkkuili iltatähti;
Oli aamu, kun poiat uljaat
Kukin omaan työhönsä lähti.

Ja Maisu jo herää ja kuuraa
Hän ikkunast' empien lykkii:
"Voi, herttainen mummo — nähkää!"
Ja hän outoa onnea sykkii.

1901.

TALON VAARI.

Ei, kuulkaa vanhaa vaaria vain:
Ei osaa poikamme raataa.
On heillä tolkuton kiire ain;
Se työtapa talon kaataa.
Ei tän-ajan miehet tyynesti tenää,
Ei löydy jäkkäniskoja enää,
Kuten vielä nuorena ollessain —
Nyt vain se on kiire ja kiire vain.

Ja harva se enää meistäkään
— Mun aikana — tolkkua tiesi;
Mut taatto ol' ensimmäisiään!
Hidas, jäykkä ja juureva miesi!
Ei jäniksen seljässä tehnyt työtään,
Mut pellot korvessa laajensi myötään:
Sanon, hän oli jäkkäniska, hän —
Mut poissa on tolkku polven tän!

1901.

II

GEELITÄR.

(*Robert Bruce* on voitettuna ja *Edward I:sen* sotajoukot ryöstelevät Skottlantia. Harmaapää runoilija, *Thomas Lermont*, istuu kalliolla Loch Ness'in rannalla ja laulaa kelttiläisten kansain häviötä.)

I

Geelitär, äiti sä nuor, sun kirkkaat silmäsi jälleen
Peittävi kyynelvet, itkuun vaipuvi pääs!
Murhe, mi eksyi luotasi pois, taas luontihe, löytäin
Onnesi vienon maan, minne sä heimosi veit,
Veit suruteitä ja turmain pait yhä painuen Pohjaan,
Siimeksiin salomaan, pois sinivetten luo:
Tääll' oli armas viipyä sun; veet hohtivat iltaan,
Saapui uinuen yö, kirkas, lauha ja tyyn;
Lehdot kukki ja tuoksui maat, salo siintävä huohui,
Rauhan juhlia vain lauleli aarniopuut.
Kirjava karja jo notkoon riens sekä mylvi, ja riemuin
Villavat uuhet kiis pitkin vieruja vuon;
Hirnahtain hevot uljaat löi kavioita, ja koirat
Viehki ja hiipien luo, jäämään miehiä pyys.
Riemu se miesten rintoihin nyt nousi ja naisten,
Silmiin kyynelet ens, maata he katseli vait,
Katseli vait sekä kuuli jo niin käen kukkuvan yöhön —
Silloin kaikki jo huus: "tää Caledonia on!"
Maahan heimosi niin toit, Geelitär, äiti sä armas;
Murheet myrskysän yön taipale jätti jo taa,
Rauha se vienona henki ja kaikk' oli lämpöä täynnä,
Helkkyin kantelo soi, itse jo intouduit;
Silmäsi kainona loit yli uljaan tunturiseudun,
Heimosi laajan maan, — taistit taistoja sen!
Näit, miten ulkosi metsät nuo sekä viljelys äärtyi,
Näit tuhopäiviä myös — halloja, kylmiä koit;
Halloja, kylmiä koit, näit julmia jälkiä vainoin,
Polttoa, ryöstöä maan, verta ja kuoloa myös!
Taas toki näit, miten uljas, tyyn sekä sitkeä heimo
Korvasi tappiot ain, niistäkin intoa toi,
Intoa otti ja voitoikseen joka kerta ne käänsi,
Valveni, valpastui, vihdoin kansana nous!
Näitpä nähdä sä sait, näit myös valon armahan aarteen
Kansaan kätkeyvän, hengen voittoja näit!
Rauhan töitä ja keinoja myös navan aukean alla,
Riemuja lounaan-maan kesken hyyn sekä jään!
"Miiks", nyt mietit, "kauvemmin käyn arkana kaihoin?
Silmäni nostaa voin tyynnä jo kirkkauteen!
Murheen aika jo jäi, tuli toivojen aika ja onnen."
Aattelit, äiti, jo noin: turhaks toivosi jäi!
Mustin siivin murhe jo liis sekä mielehes iski;
Myrsky jo onnesi vei, turma se maahasi löi.

II

Viihdy jo, laulaja, sie! Vait kuuntele vaisuna yöhön
Myrskyä raivoavaa, miss' yli pääsi se käy:
Oksia taittaa, kaataa puut, rytinällä ne ruhjoo,
Raastavi viljelymaas, suojasi riuhtovi pois;
Kuule ja nää tämä vait, kuni lintu, mi värjyen istuu
Ääneti oksallaan, kun pesä vietyä on.
Tarkkaat silloin myös surun ääntä, mi aikojen yöstä
Kesken pauhuakin vienona itkuna soi,
Haikaa muistoja niin sukukunnan muinasen uljaan,
Heimoin kansavien, joitapa kohtalo löi!

Geelitär, äiti, kun istui hän kesän entisen aikaan,
Soittain kanteloaan siimeiss' seijahan yön,
Vaipuen aatoksiin sekä antain muistojen aaltoin
Hyökyä rinnassaan, noin helokyynelein ääns:
"Äiti mä nuor, toki näin ilopäiviä, hetkiä riemun,
Harvoja nähnyt lien — itkenen onnea nyt!
Suur oli heimoni, suur sukukuntani, lapseni uljaat,
Kun kotikumpuin luo kansani koottuna näin:
Pien' oli lasteni joukko ja pien' oli kuoleva kansa,
Konsa ma nuorintain viimein turvata koin.
Riensi he päivää päin, koki katsoa laskua päivän,
Poikani yltiöpäät, rakkaat lapseni nää,
Yltiömielet niin, kuni myös oli yltiö äiti:
Itse hän etsiä pyys säihkyä päivivän yön!
Mut suru työntihe tielle ja murhe se lyöttihe matkaan,
Synkkänä haamuna nous surma, mi lapseni vei,
Uljaat poikani löi, haja heimot heitti ja riisti
Äidin luota ne pois, kusta jo kuolo ne löys. —
En toki silloinkaan, kun kaikk' oli vietynä multa,
Kaikk', koko kansani suur, onni ja toivoni myös,
Kun veririnnoin, harhaillen, repaleisina vaatteet,
Nääntyen kurjuuteen, väistäin vaaroja tien,
Vein talutellen viimeistään — surupäiväni lasta —
Enpä mä silloinkaan surrut syntymätäin!
Katso, ma mietin, säilynyt on toki lapsesi nuorin:
Yks, ketä lemmit, jäi! Äiti, sä riemuta voit! —
Nyt ilopäivänä nään, ei ollut lempeni turha:
Versovi kansastain uusia taimia taas!
Nuorin poika jo varmistuu ja on intoa täynnä,
Tuskani, riemuni laps surmaa välttänyt on."
— Geelitär, äiti sä nuor, oi, pettikö ainoa toivos:
Lapsesi viimeisen kuoloko vievä jo lie?

III

Nosti jo silmäns' itkeyneet nyt Geelitär-äiti,
Oikeni istumahan sammalepaadellaan,
Kuivasi kyynelvet käsivarttaan hienoa vasten,
Suori jo järjestäin kultaa suortuvien;
Hiljaa istui niin käsi helmassansa ja tähtäs
Katseen jännitetyn loitos usvihin yön:
Lens säde silmäst' yöhön pois, ja jo kaukana vastaan
Siinteli haimentain tuikkiva, nouseva koi;
Mut säde eelleen vain yhä kiis, ja nyt äkkiä tuossa
Rusko se kultasi maat, kultasi rannat, veet!
Työhön siinä jo läks ilomielin kansa ja katsoi
Silmin huikenevin säihkyä, hehkua maan.
Tykki jo lämmin vuo sydämessään hällä, ja viehtyin
Riemua näytelmäin ääneti katseli hän;
Kantelon otti jo vienona niin sekä kieliä koski,
Mutta sen unhottain vaipua salli jo taas.
Mietti ja huoaten äänteli niin: "Suru etsivi pitkään!
Pitkä ja raskas tie, kaamoiss' synkeän yön,
Verkkaan päivään uuteen vie sekä riemuhun uuteen,
Mut toki löytävi taas viimein onnea maa!"
Silmä jo säihkyilee, ja jo uhmien Geelitär-äiti
Sääntävi kanteloaan, iskee kieltä jo sen;
Helkkyvi kieli, ja kantelo soi, ja hän itse jo hehkuu,
Itse jo intoutuu laulua laulelemaan;
Rohkea uskallus soi siinä, ja hehkua laulu
Kiirivi soinnahtain, kaikuvi noin yli maan:
"Pelko jo pois! kukin urhona vain nyt järkkymätönnä
Seisköhön oieti-päin suojana syntymämaan.
Sortunet? Entäs siis! Mut niin nyt kasvava polvi

Sulta jo johtoa saa tielle, mi kunnian on!
Nousee aikakin uus: niin maass' on miehevä kansa,
Ei suku ryömivä vain, eipähän orjia myös!
Murheet pois! ei raukkana sun sovi kaihota karsaan
Onnea naapurien, vaikkapa vertyvi maa:
Rauha se unnuttaa, mut taistot kansoja joustaa,
Nuorena säilyttää, intoa, tarmoa tuo.
Sorjana seisköön, uljain päin, oma kansani siinä,
Milloin saapuvi niin riemujen aika jo taas!"

1901.

III

ROMANSSEJA JA BALLADEJA

JÄRVEN KELLOT.

Näe vaaroja silloin, kun kellot illoin
Ne Unnukan pohjasta soi,
Ja tyyneen tienoon kun kaikuen vienoon
Ään' aalloista huminoidi.
Kun sodat soivat — niin tarinoivat —
Ja kirkkoja ryöstettiin,
Niin kellot nää nyt ol' jäihin jäänyt
Ja pohjaan vaipunut niin.

Kun viha kulki, mi kirkot sulki
Ja poltti ja ryösti maat,
Kun seutuun laajaan nous metsä taajaan,
Ja ol' surmatut asukkaat,
Niin silloin yöhön soi metsävyöhön
Veen pohjasta kellot ain,
Mut nyt — miten lienee, ja miks, ken tiennee? —
Soi enää ne harvoin vain.

Mut niinpä luullaan, kun kelloja kuullaan,
Ett' aikaa kovaa se ties,
Ett' uhkaa surma, tai nälän turma,
Tai sota ja vieras ies:
Soi vieno soitto kuin ääni loitto,
Niin murheisen kaihoisaan
Ja aikain mennen ne aina ennen
Soi onnettomuuksiin maan.

Näe vaaroja silloin, kun kellot illoin
Ne Unnukan pohjasta soi:
Ei onnen aikaa ne kaihoten kaikkaa,
Sen kyllä arvata voi.
Ne itkuja ääneen soi aian jääneen
Ja suree murheita maan,
Ett' onni ja hoivat, min maahan ne toivat,
Jää tallattavaksi vaan.

1901.

JUHANA HERTTUAN VANKEUS.

Ei harjalla Turun linnan
Nyt lippu poimukoi;
Jo mykkeni riemu rinnan,
Ei soitto sen saleissa soi.
Yli mustuvan meren pinnan
Pois herttua vietiin, oi!
Se vaati kahleiden hinnan,
Mitä maasta hän unelmoi.

Nuor teini astuu tieltä
Pois vuorille murheissaan
Ja kalliopaasilta sieltä
Hän laulua laulaa vaan.
Hän laulaa öistä mieltä
Ja raivoa kuninkaan
Ja kieroä kuiskurinkieltä
Ja synkkiä aikoja maan.

Hän laulaa raunioista
Hovilintojen uhkeain
Ja puistojen viidakoista,
Miss' sarvas on rauhassa vain;
Kuink' uljaat ratsaat ei loista
Kera rouvien rinnakkain,
Ja kielet kanteloista
Jo katkesi näillä main.

1901.

KREIVI HORN.

Nuor Horn, ori parhain tallista tuo
Ja se kengitä kerkeään;
Ja Ruotsiin ratsasta herttuan luo
Yli särkyvän saaristojaän.

On painunut marskin mahtava pää,
On kuollut Kuitian Klaus;
Taas Suomi helpommin hengittää,
Savon, Hämeen ja Pohjan taus.

Kuin hurja ratsuas lennätä sie,
Vaikk' uida se jäissä sais:
Jos leikin Sigismund alkava lie,
Nyt hauska se tulla tais.

Ja tietköön herttua: "Suomenmaa
On veljenä vaarassa ain".
Hän tietköön myös: "jää Suomenmaa
Hänen kanssaan pohjalle lain.

"Yli hetken tunteen, pyyteiden
Käy valtion vankat lait,
Ja heikkona vielä jos horjuis ken,
Ei kansa se horju kait."

Jos herttua kulmia rypistää
Vait jalkaa polkien niin,

Sa katso päin ja tyyneksi jää,
Mut seiso ääneti siin.

Mut jos hän ilkkuu: "vaarako—haa!
Syvin rauhahan vallitsee!"
Niin tiuskaise: "kavaltajaa
Ei maastamme kenkään tee!"

1901.

SISSIPÄÄLLIKKÖ.

"Ja Kivekäs uljaat sissinsä vei
Jo metsiin partioteille:
Me vanhat — nuorison malja, hei!
Me toivomme voittoa heille!

"Ja voittoon, tai kuoloon!" — hän huusi noin —
'Mut ei kuolohon hirsipuuhun!'
Taas kuulu päällikkö pelvotoin
Vie kauhua Laatokan suuhun!

"Niin, voittoon he läksi — tietäkää!
Tai kuolohon isäin sotiin.
Ja Kivekkäillemme malja tää —
Ja tulkoot he terveinä kotiin!"

Niin hiljaa joukko äänetön
Jo saapuu metsän rantaa;
He havupaarilla päällikön
Vait kievarin tupaan kantaa.

Sinihaljakka sissin hurmeissa on,
Sideliinat ei verta salpaa,
Mut vielä on silmä murtumaton,
Ja käsi se kourii kalpaa.

"Ei miehet, ei naiset nyt itkeä saa,
Jo vainoojat saivat juoksun —
Mut ikkunat, ikkunat aukaiskaa,
Ett' tuntisin kevään tuoksun!

"Kun tuoksuu metsä ja huminoi,
Se on sissille mieluisinta:
Taas taistot entiset muistiin soi,
Ja vastaiset tajuu rinta;

Siks, miehet, haarikka täyttäkää,
Niin niistä nyt kiertää taari!
Mut, neidot, te nuorille näyttäkää,
Mik' on kaatuneen kunniapaari!"

Vait immet viehkeät ruusuja haan
Jo sissin paarille tuovat,
Mut haarikka miehissä kiertää vaan,
Ja he tuimina ääneti juovat.

"Ja isäini rinnalle uinailuun
Ma tahdon jo saloon sankkaan,
Miss' yhdestä juuresta aarniopuun
Nous neljä runkoa vankkaa.

"Niist' ammoin kaksi jo karsittiin,

Pian kirves kolmannen merkkii;
Mut vihreä puu jää jäljelle niin,
Mi nuoria oksia kerkkii!"

1901.

BERTRAN DE BORN.

Miks vait on kanteles, min ään'
Niin rohkein innoin soi,
Mi Provencen sai syttymään
Ja syämet liekkiin loi?
Jos henkes uljas vait nyt on,
Jää sortoon Ventadorn,
Jää Roussillon ja — sortohon
Jäät myös, Bertran de Born!

Kai käsivartes iskenee,
Mut sit' ei pyydä maa:
Mit' itse miekkaskaan ei tee,
Yks laulus aikaan saa!
Se mielet kaikki sytti ain,
Se epätoivon kaas —
Maa kuoloaan nyt vuottaa vain:
Se laula intoon taas!

"Bertran de Born — ja orjan ies?
Ei, sit' ei nähdä kai!
Mua pelko ei saa mykäks, mies,
Sen harmi aikaan sai:
Kun toivo laulajalta jää,
Niin tunteit' uhkuu syän,
Maanystävää jos peljättää,
Hän itkee kaihoon yön.

"Mut harmista ken kalvistuu,
Ei puhkee säveliin;
Vait kiukuissaan on ylväs suu,
Jää huulet tiukkaan kiin!
Se mieltä polttaa, pakottaa
Ja rintaa painaa vain:
Te muut, te laulut laulakaa,
Ma isken harmissain.

"Provence jos tajuis häpyään,
Kenties tää kannel sois;
Jos uljain päin ois yksikään,
Taas aika laulaa ois.
Ei isäin ylpeyttä näy,
Jäi kunnia jo pois;
Vain nöyrin päin nyt oikeus käy,
Ja vapaus on vain lois.

"Mut silti viel' ei huku maa —
Kas, katso pois ja nää!
Jo into mieliin leimahtaa,
Ja haihtuu arkuus tää.
Mies mieheen kautta seudun soi:
Pää pystyyn! pystyyn pää!
Ei kuolla koskaan kansa voi,
Mi aina jäykäks jää!"

1901.

DON HENRIQVE ILTAAN SOITTI.

Don Henriqve iltaan soitti
Ikkunahan infantinnan,
Missä oranjit ne varjos
Kuutamilta Tajon pinnan.

Donna Juanita iltaan
Kaihos ikkunassa linnan;
Oranjit hän päästään puisti,
Lausui suistain tuskaa rinnan:

"Häät ois meillä valmiit, armas,
Jos nyt ois kuin onnen aikaan;
Mutta aattelitko, minne
Vapaan maamme Maurit saikaan?

"Ei, nyt täytyy eriin meidän,"
— Ja hän peitti silmää sorjaa: —
"Kuolla voin, mut ei enää rinnat
Imettää voi Maurein orjaa!"

1901.

TRUBADUURI.

Kuningas ylhänä istui Toulousessa loistossaan,
Hän valloittanut oli helmen, kevätciemujen maan.
"Ja nyt, kun taisto taukos, kun vaipui miekat,
Ma hoviini tahdon liittää maan lauluniekat.

"On laulajan äsken nähty sivu linnan kulkeneen,
Ja juuri uljaimman heistä, Guillem Dorén.
Kai uhman nään, mut loistoon hän salaa huokaa!
Te lempein väkivalloin mies luokseni tuokaa."

On kuninkaan sana soanut, on vartiat kuulleet tään,
He trubaduurin jo sisään tuo keskessään.
Vait kirkkain otsin seisoo siin lauluniekka;
On olalla kannel kuulu, mut vyöllä miekka.

"Haa, valtaherraas vältät? — ties hiipivä vuorille on,
Miss' yöhön huutavi huuhkain, rajakreivi Raymond.
Mut hänet löin ja rauhan Provence'iin saatoin:
Lie kuningas uljaampi laulaa kuin kreivi maatoin.

"Tai onko laulujen maassa jo laulu laannut — vai?
Miss' urhot sankaritöistään ikimaineen sai!
Ei yössä laulu viihdy, sä käy siis valoon:
Ma tahdon sun kuuluksi saattaa ja loistoon jaloon."

Jo hehkuu laulajan poski, jo silmä säihkyilee;
Hän soljesta kantelon päästää, Guillem Doré,
Sen kultakieltä iskee, ja laulu raikuu —
Hänen äänensä viime kerran Provencessa kaikuu.

"Ma urkkijajoukkoos mustaan jo herjaa laulanut oon,
Mut toinen lauluni vielä jäi kanteloon:
— He väijyi sielun rauhaa ja raasti tunnot —
Sä miehet ja vaimot surmaat ja ruumiit runnot.

"Tääll' laaksojen suojassa väikkyyi tää sorja Provence,
Ja kevään hehkuhun puhkes la gaye science.
Tääll' luona meren vienon ja vihreän vuoren
Se riemussa, innossa sykki syän kansan nuoren.

"Sa katsos, sankari, työtäs! — on poltettu, ryöstetty maa!
Ei päivän paahdetta vastaan pääs siimestä saa.
On orjan arkuus mykkä tai kuolon yötä,
Ja jos maassa on rauha, se tullut on korppein myötä.

"Sa, rauhanruhtinas, kerskaat nyt tehnees mainetyös,
Jota palkattu valhe lauluin ois laulava myös.
Ja laulu soikin sulle, et toivo turhaa,
Väkivaltaa laulu on soiva ja inhoa, murhaa.

"Mut rinnalla toinen laulu se pilviin nouseva on,
Ja sen saa urhea kansa, saa uljas Raymond.
Kautt' aikain ne laulaa rinnoin, kuink' kuoli kansa" —
Ei loppuun laulanut koskaan hän lauluansa.

Kuningas raivoten värjyy, veri miekasta hurmeilee,
Ja kannel kädessä vaipuu Guillem Doré.
On otsa kirkas vielä, ja hymyy huuli,
Ja herjasi viimeinen lause, min kenkään kuuli.

Mut laulu, min trubaduuri on laulanut kuollessaan,
On veikaten lentänyt halki Provencen maan.
Ja vaikk' on kuningas kuollut, viel' laulu raikuu,
Väkivaltaa ja murhaa soiden kautt' aikain kaikuu.

1901.

UNELMA.

Näin unta aavikoista
Ja kaupungin raunioista,
Min kirjokuvut hohtaa
Siin kesken aromaan.
Sen palatseihin santaa
Nyt ilman tuulet kantaa,
Ja minne silmä kohtaa,
On tyhjyys ja kuolo vaan.

Jo sortui muurit ylväät,
Jo templein marmoripylväät
Ja malakiittilaikat
Ne raukee, lohkeaa.
Miss' aukes siimeet puistoin,
Ei tiedä tarut muistoin,
Siell' ehkä laidunpaikat
Nyt aron paimenet saa.

Miss' oikeutt' istui valta,
Ja purppurateltan alta
Soi käskyt, joita kuuli
Maat, kansat nöyrretyt,
Ei herruus sieltä uhkaa!

Nään tomua ja tuhkaa —
Siell' loiston jäljet tuuli
Vain peittää ja hautaa nyt.

Mut omaa kieltään ääneen
Nuo jättehet aian jääneen,
Nuo rauniot ja laatat
Ne vielä puhui siin:
Maan valtain mitättyttä!
Ett' orjaks nöyrryt syyttä!
Ett' yössä luottaa saatat
Sa valtoihin ylempiin!

1901.

IV

SINULLE

KEVÄTSATEEN JÄLKEEN.

Mun korvihini vieno sävel ääntyi,
Kuin kielen hienoisen, mi sointuun sääntyi.

Kun hiljaa heilahteli puiden kerkät,
Niin suhinassa kuului äänet herkäät.

Kun lehvä huiskahti, niin hiehkaan soiden
Ne kieri helmet sadepisaroiden.

Ja joka korsi, missä kaste vilkkui,
Se päätään puisteli ja hiljaa hilkkui.

Ja elävain ja kaikkein, miss' on henki,
Myös puiston pienoismman hyönteisenki,

Ja leppälintuin, jotka lauloi puissa —
Tuo sävel vienoinen soi kaikkein suissa.

Ja huultas lämmintä kun koskin huulin,
Sun hengähdyksessä tuon äänen kuulin.

Se soi kuin sävel ikisointuin maista,
Se sanomaa toi salaa ihmeenlaista.

Se hiljaa kuiski, miss' on kaiken juuri,
Ja mik' on luomakunnan sielu suuri.

1901.

JÄIN YHTÄ SANAA VAILLE.

Jäin yhtä sanaa vaille

Elon suurehen ongelmaan;
Kesä riemuten saapui maille
Ja loi jumaluudessaan.

Mut nuoren vaimoni silmiin
Luon katseen uskotun niin,
Ja ilmoista soi sana ilmiin
Elon suurihin ongelmiin.

1900.

MA VARJOSSA KIRSIKKAPUIDEN.

Ma varjossa kirsikkapuiden
Sun polvelles lasken pään
Ja haaveiss' uinailuiden
Kesän valkoista unta nään.

Puu varttaan hiljaa huiskii,
Terät kukkien valkeain
Ne olkapäillesi tuiskii
Niin hienon puhtaina vain.

Ota vastaan vihmova heile
Ja maasta unelmoi,
Min taivas on antanut meille,
Jot' ei keruubit vartioi.

1901.

TERÄT LIITÄVÄT KIRSIKKAPUISTA.

Terät liitävät kirsikkapuista,
Ja virta vieno ne vie.
Se tynnine suvantoineen
Mun onneni kymi lie.

Suviyössä, mi tuoksuu ja värjyy,
Veet kultahan sulautuu;
Se lekkuu lännessä päivä
Ja idässä kuultaa kuu.

Niin hiljaist' on ja tyyntä!
Ja koskien alla veet
Ne ahtaassa piirissä viipyy,
Mut siinä on syvenneet.

1901.

JA KUN SA NYT OLET YSTÄVÄIN.

Ja kun sa nyt olet ystäväin,

Niin liekuta pääni uinuksiin.
Se on mietteissä harhaillut pois ja päin
Ja retkeilystä on uupunut niin.

Oi, lämpöä hiukan se etsi vain,
Se kulki ja eksyi toivottomiin —
Kun nyt olet lämmin armahain,
Niin liekuta pääni uinuksiin.

MUN RINNASSAIN SOI SÄVEL VAIN.

Mun rinnassain soi sävel vain,
— En tiedä, mikä toi sen —
Se hiljaa helkkyy huulillain,
Ja laulan lauleloisen.

Se ailakois ja metsään sois
Ja liitäis mielimaitaan,
Se tietämättäin vie mun pois
Luo kullan kankaan laitaan.

Ja syyn jos hait, niin kyllä kait,
Kun näin jäin laulun taikaan,
Sen aikaan vain sa yksin sait,
Vain yksin sait sen aikaan.

1901.

TÄÄLL' ALLA SALON PUIDEN.

Tääll' alla salon puiden
Niin vienon tyyntä on.
En tiedä tuskista muiden,
Ja mieli on huoleton.

Kuin kultaverkkoja kutoo
Joka oksalle sädevuo,
Ja puista kun piskoja putoo,
Kuin rubiinit sähköy nuu.

Se haipui kauas sumuun
Jo äskeinen ukkossää,
Ja salon hauskaan humuun
Mun untuu viileä pää.

1901.

KYNTÖRASTAAN LAULUA.

"Tui, tui, tui, sie!
Vaimo ja mie, vaimo ja mie,
Eikös meill' oo riemu, jotta —!

Totta, totta, totta"!

Soi kuusesta laulu, ja keikkuvan näin
Puun latvassa kyntörastaan;
Se yöhön helkytti riemupäin,
Ja kaiku se helkkyi vastaan.

Mut laulaja otti jo kaiusta kiin
Ja sen kanssa nyt kilpailla koittaa;
Se onnessa, innossa tahtoi niin
Tuon vieraan kumppalin voittaa:

"Mi'un vaimo, mi'un
— Eipäs si'un! eipäs si'un! —
Hellä on ja silmän sirkku,
Virkku, virkku, virkku!

"Vait, vait, vait, vait!
Häijyn sait, häijyn sait!
Tartuit kiinni kitupiikkiin,
Kiikkiin, kiikkiin, kiikkiin!"

Mut kaiku ei antanut myöten vain,
Ja kiista ei päättynyt laisin,
Ja viimein mä itse jo innoissain
Siin yhdessä kiistellä taisin!

1901.

MA SAARISTOLAULUN KUULIN.

Ma saaristolaulun kuulin,
Min lauloi venhossa yöllä
Nuor poika raikkain huulin,
Käsi tyttönsä liivivyöllä.

"Miks pitkää elonlankaa
Ma enää taivaalta tahdon?
Ma purjehdin myötähankaa,
Ja kokka nosti jo vahdon!

"Jos vaipuisin vaikkapa juuri,
Ois hautani lemmen merta;
Kuin meri on lempeni suuri,
Ja lempeen kuolen kerta".

1901.

EN ÄÄNEEN HENNO LAULAA.

En ääneen henno laulaa,
Mitä hienoimmin tuntenen,
En punoa kultapaulaa
Vain siteeks aatosten.

On herkkä perhon siipi,
Ei siedä siteitään —

Ajatukseni liidehtiipi
Nyt vapaana väikkeessään.

1901.

SUN VÄRJYVI SUUSI PIELI.

Niin tunteekas sun on mieli,
Niin aatokses hienot, puhtoiset;
Sun värjyvi suusi pieli,
Kun missä vääryyttä huomannet.

Miten silmissäs lienen raaka,
Miten useinkaan sua loukannen,
Miten jäykkä on tuntoni vaaka,
Kun hyvää ja pahaa punnitsen!

Oli aika, kun vihaan kiihdyin
Koko huonoudesta, min mailmassa näin —
Mut kuontui pinta, ja viihdyin
Ja välttämättömän orjaks jäin.

Ja kuitenkin se on tuossa
Sisin aatoksein, jota lausut noin:
Oi, tuotahan myrskyjen vuossa
Viel' ihannelmana varjella koin!

Se vaatisi vielä, kuin lassa,
Jumaluutta, mi tuomiot langettais,
Min silmä on rankaisemassa,
Jolt' tunto eksyvä johtoa sais.

Niin suusi pielen kun milloin
Nään värjyvän omaa huonouttain,
Mitätönnä, mut riemuten, silloin
Vait jalkojes juureen lankean vain.

SINIMETSIIN VIEN SINUT, KULTA.

Sinimetsiin vien sinut, kulta, missä
Elo innon saa sekä uutta voimaa,
Sydän suurentuu, ja on jäävä unhoon
Ihmisten pienuus.

Sulo siimeksen ma jo siellä tiedän,
Jota takaa vuor kuni templi suojaa;
Punaruskossaan kiviseinä hohtaa
Siintohon taivaan.

Ikihongat siell' yli pääsi huojuu,
Kahapuolen näät salon ylhän, tyynen,
Mut on eessäs veet sekä rannan puhdas
Helkkyvä hieta.

Sitä painaa saa siro paljas jalkas,
Mut jo pitkäkses ilakoiden heityt
Ja sa annat niin kesäpäivän paahtaa

Ruskeaks rintaas.

Himot haihtuu pois, — tuli siell' ei polta,
Joka mailman muun erämaaksi martaa;
Elo heelmöitty, sekä luonto suuri
Uhkuvi luoden.

Tähän seutuun niin sinut vien mä, kulta,
Ja sa lemmelläs tämän rinnan uljaan,
Jota näännyksiin erämaat ei saaneet,
Elvytät intoon.

1901.

EL' LEHTIÄ KUIHTUNEITA.

El' lehtiä kuihtuneita
Nää syksyn saapuen;
Nää näköalat laajat
Ja väriloistoa sen.

Joka lehti, mi väikkyen hohtaa,
Se menneitä muistoja tuo:
Näät elon rikkaat vaiheet,
Sen riemut ja tuskat nuo.

Kun haipui viime lehti
Syysiltaan vienoiseen,
Niin vaivu, kuin illan rusko,
Vain lepoos tyveneen.

Oi vielähän puistossa kukkii
Taas oksat kirsikkapuus —
Sa nuori puoliso armas,
Miks hymyy miettivä suus?

1901.

V

ERI ALOILTA

MIKS RIEHUISIN MURHESÄISSÄ.

Miks riehuisin murhesäissä
Laill' lammin liedon pinnan?
Miks suotta ma kiihkopäissä
Vain hämmentäisin rinnan?

Vain kirkas, selkeä pinta
Luo riemun heijastusta: —
Lie tyyni, tai riehuva rinta,

Siin aina on murhe musta.

1901.

KUN VIIDAKON VARJOISSA ILKKUI KUU.

Miss' oksat raidan ne kaareutuu
Yli lammikon rantarimmen,
Kun viidakon varjoissa ilkkui kuu,
Näin lapsuussatujen immen.

Hän kuunteli vait ja säpsähtäin,
Kun hiljaa ma luokse hiivin;
Hänen luotaan häämyssä yökön näin
Pois liehuvan kevein siivin.

Kun salaa taivutin lehvää niin
Puun sammalpeitteisen tieltä
Ja nähdä jo koitin siimeksiin,
Hän pois oli kaikonnut sieltä.

Kai tiesin nuo vain kujeiksi kuun,
Mut tahdoin taas olla lasna:
Olin sormea painanut pielelle suun,
Kun kurkistin uteliasna.

Ma tahdoin tuntea uudestaan
Koko satujen viehkeiden taikaa
Ja uinua, vaikkapa hetken vaan,
Taas armasta lapsuusaikaa.

1901.

PYHÄKELLOT.

Käy henkäys siimeissä illan suun,
Ja kullassa välkkyvät pellot;
Läpi hienon auteren heinäkuun
Soi kaikuen iltakellot.

Pien' poika on kuistilla telminyt,
Miss' siimestä köynnökset loivat;
Hän miettien kääntyy äitiin nyt:
"Miks kellot kirkossa soivat?"

Saa äiti syliinsä pienen pään,
Mi on uupunut leikkilöistä,
Ja pienistä pojista kertoo hän
Ja häijyjen peikkojen töistä.

* * * * *

"He läksi ruusuja poimimaan,
Rusoruusuja lehtikoista;
He perhoja liidätti laitaan haan,
Ja sai jo kyllänsä noista.

"He metsään jatkoi kulkuaan,

Vain kauemmas yhä ko'ista:
Salon synkkiä teitä jo astutaan,
Mihin päivä ei enää loista.

"He tahtoi tietää ihmeet maan
Ja saavuttaa suurenmoista —
Ja tuossapa aurinko lappeellaan
Se kiiluili kanervoista!

"Mut peikko se noin teki taikojaan,
Hän häijyin haltioista:
Jos poiat hän lumoo, ei aiatkaan
Lumouksesta poikia poista.

"Ja he juoksee joutuun ja joudumpaan
Muka kiinni jo auringoista!
Ja silloin peikko julmimpinaan
Käy vastahan loukeroista.

"Mut vait! — pyhäkellot soi yli maan —
Ään' kaikuu kallioista!
Heti poissa on peikko — ja peloissaan
Pojat katsovat toinen toista.

"Ja soittoa kohden he juoksevat vaan
Pois yöstä ja synkistä soista;
Ja he niin tuli kotiin nukkumaan —
Tui, tuuti! — ja uinuvat ko'ista."

* * * * *

Pien' poika on nukkunut vienoiseen
Pää kutrikas äitiä vastaan;
Tää poian silmistä pyyhkii veen
Ja katsoo herttaista lastaan.

Niin vienon kaihosa tunne, oi,
Se ahdisti äidin rintaa —
Mut kellot ne pyhää maahan soi
Ja kaiutti vetten pintaa.

NEWTON.

Tyy'n' valtameri
Vain hiljaa rantaan
Tuo maininkeitaan
Ja luo ne santaan.

Mies uljas katsoo
Päin ulapoita,
Kuin urkkiakseen
Veen ongelmoita.

Mut sivu siitä
Pien' poika töytää
Ja riemuin huutaa,
Kun raakun löytää.

Vait lapsen leikkiin
Mies katseen kääntää;
Hän kaihoin hymyy
Ja hiljaa ääntää:

"Näin totuudesta
Sen ilmeet suuret,
Hain niiden summat
Ja syyt ja juuret: —

"Vain rannall' lassa
Ma leikin, toimin,
Vain raakun oudon
Siin joskus poimin;

"Mut valtameri
Sen koko alaan,
Juur totuus itse
Jäi multa salaan."

1901.

TYGE BRAHE.

(Kuolinvuoteellaan.)

Hyvä ja paha — mit' on tuo?
Kaks eri valtaa hallinneeko noita
Valaisten, pimittäen maailmoita?
Mit' onni, kurjuus, terveys ja sairaus
Ja elo, kuolo — mit' on tuo?
Jo silmä kirkastuu, jo haihtuu hairaus,
Ja aatokseen, mi kiersi sokkeloita,
Nyt valkeus outo leimahtaa:
Mit' usein aavistin, nyt näkee sielun!
Jo maiset vastakohdat kaikki laukee
Ja yhteen sulaa — eri puoliks aihtuu
Vain yhden suuren ilmiön!
Mut sulkeutuu jo kuilut hornan nielun,
Ja maasta usvat häätyy, kauhut haihtuu,
Ja eteeni vain taivaansäihke aukee
Sun, Ylhän, Tunte mattoman!

Oi, luonnosta sun kirjoitustas tutkin:
Mut harhaan tavailin sun sormes työtä!
Kuink' kiinnitin mä katseen monta yötä
Päin tähtitarhaa säihkyvää,
Kuink' usein aineita ma monin mutkin
Koin sulattaa ja johdatin ne putkin
Ja niiden voimaa lusikoin!
Hain elinsääntöä, mi kokoon kiintää
Kaikk' alkuaineet sekä luonnon kaiken
Ja johon salavoimain yhdistyksin
Kaks vastavaltaa vaikuttaa,
— Hyvän ja pahan! —

Mut jo valkeus siintää,
Ja todeks nään, mit' tuumin epäilyksin:
Nään Yhtyyden, mi toimii kaikkiossa
Ja aineen on ja hengen herra yksin,
Nään Suuren Jakaumattoman!

Sa ylhä Paracelsus—Faust!
Sa oppi-isäni, sa uljas henki,
Miks näitä oivaltaa et saanut, voinut?
Ei mielessäs ois epätoivo soinut,

Mi hornan houreihin sun vei,
Vaan kirkastunna, kautta taistojenki
Ja kautta harharetkein elos tiellä,
Sa oisit innoissas ja riemumiellä
Taas Suureen Alkuun palannut!

Ma itse: edessäin on kuolinhetki
Ja kohta päättymässä mainen retki,
Ja kanssani nää tiedot vien. —
Mut vielä avoinna on ihmishenki,
Ja vaikka jälkeen aikain kaukaistenki,
Myös muille valkeus leimahtaa!
Yön usvissa ei silloin kammot väijy,
Ei sieluja saa kauhuun hirmu häijy,
Mi riemut maasta kaihtaa nyt,
Vaan valoisana astut, ihmiskunta,
Ja unelmoit vain kirkkauden unta
Ja näät vain taivaan yli pääs!

1901.

HAFIZ'IN LAULU.

Ken niikuin Hafiz riistää vois
Tän mailmansalaisuuden hunnun,
Kuin hän, mi aatteiss' entäin pois
Sai ajantakaisista tunnun;

Mi luopui irti aisteistaan,
Min yli maan vain liiti mieli,
Mi erakkona vuorillaan
Sai nimen Mystillinen Kieli!

Shiraassa, ruusustoissa nyt
Teen salatiedoistani selon:
Ken syvimmin on miettinyt,
Hän etsii ihanuutta elon.

Ken vaipuu Sulon koraaniin
Ja sitä tutkii myöhään, varhain,
Hän opin kiistat välttää niin
Ja totuuteen käy tieltä harhain.

Kun perho liittää ruusun luo,
Se siinä vain on syvä mieli,
Ja viisaus ainoa on tuo,
Mit' yöhön laulaa satakieli.

Mut hienoin ongelmista maan
On vyö Suleiman vyötäreillä:
Hän sais Bokhaaran ja Shiraan,
Jos sen hän sois mun selvitellä.

1901.

FAON.

Sa Lesbos impi, hehkuva, lemmeäs,
Mi valko-olkas paljastat houkuttain,
Sa suotta viehkees hymyin näytät —
Mieltäni vain meri aava hurmaa.

Ja turhaan huokuu lyyrasi helkkynään
Sun lempes kaiho lauluna myrtistöön;
Vain tuulten huohuntaa ma kuulen,
Aaltojen taistohon halaan luotas,

Veenpiirin taa, pois retkille seikkailuin,
Hyaadein kanssa voimia koittamaan,
Miss' suola tyrskyilee mua vastaan
Pyyhkien otsalta ruusuöljyn.

Kythere ain ei valjasta kyyhkyjään,
Ja usein Zevs, kun hehkeinnä paahti maa,
Luo ryppyyn kulmiaan ja puistaa
Yltämme velttoa unteluutta.

Oi, Sapfo, kuolemattomat varmaan kai
Ne urhon poveen laskivat vaiston tuon,
Mi viehtäin luo taas eriin työntää
Rinnoilta hempeiltä miehen mieltä.

Iki-vastakohta noinpä se vallitsee,
Ja pakko miestä tietöntä määrää päin
Vie elon ulapoille taistoon,
Impeä kaiho kun tuhaks polttaa.

1901.

OL' KUNINGAS MAASSA MUINEN.

Ol' kuningas maassa muinen,
Ol' kirkkaus otsallaan.
Sai puoliso uskotuinen
Hänet intohon uljaimpaan.

Kun rouvansa silmään syvään
Hän katsoi, valtijas,
Niin maata suureen ja hyvään
Käsi johdatti voimakas.

Ja vielä vanhuuden ikään,
Kun harmaantuivat nuo,
Hänt' ei niin innosta mikään,
Kuin rouvansa katse tuo.

Kun silmät puolisonsa
Jo sulki hän murhepäin,
Hän äänsi: "et toisena konsa
Sa ollut syämessään."

Mut kirkkaus otsalle vaalle
Taas lensi muinainen:
"Hän kuningatar oli maalle
Ja puoliso miehellen!"

Noin, kääntyen kansaa kohti,
Hän kookkaana lausui siin.
Mut viime kerran se hohti

Hänen entinen intonsa niin.

TUOLL' LINNAPORTIN ALTA.

Tuoll' linnaportin alta
Soi laulu vanhan trubaduurin.
Oli laulussa loisto ja valta
Ja lempi ja onni suurin.

Tuoll' ikkunass' impi linnan
Vait silkkiä kehräs, ja silmä vettyi;
Hän itki, kaihoja rinnan
Ja itki, ett' toiveet pettyi.

"Oi, lapsi, sa kyöneles heitä
Ja laske kuteelle unes hieno:
Ne petti kaikkia meitä
Nuo sulo valheet, sa pieno!"

KAUTT' ILMOJEN LAULU ILKKUU.

Kautt' ilmojen laulu ilkkuu
Ja haipuu aavain taa;
Punaviiret purressa vilkkuu,
Kun kahden he matkalle saa.

He laskee saarta kohti,
Mihin viittoi välkkyvä tie;
Sielt' templi kaukaa hohti,
Ja se onnen pyhäkkö lie.

Ken tiesi, mit' on he huolleet?
Ken tunsi tyrskivät veet?
He aikaa sitten on kuolleet,
Ja nimet on unhottuneet.

1901

UNHOLA.

On saari keskellä merta,
Ja riutat suojana tyrskyin;
Jos sinne saapunet kerta,
Et tiedä pauhusta myrskyin.
Pois laguunin kirkasta pintaa
Sua venho portille johtaa,
Se silmää häikäisten hohtaa,
Ja sen puhtaus viehtää rintaa.
Sa sinne maihin halaat:
Sa siellä tuskasi salaat! —
Ja jo unhon enkeli niin sinut kohtaa.

Oi, rauhaa, min saari tarjoo,
Oi, tyyntä, hiljaista suojaa! —
Ikisympressit seutua varjoo,
Mut eivät tuulessa huojaa:
Sä pääsit jo taistelusta,
Mi saavuit polttavin vammoin!
Ne täällä unhotit ammoin,
Miss' äänetön yö on musta!
Mut heräät jo tyhjyyden kauhuun:
Taas halaat myrskyjen pauhuun! —
Sa tiesi suljetuks huomaat kammoin.

1901.

VAIT, VIULUN SÄVELET NE SOI!

Vait, viulun sävelet ne soi!
Jo kumpuu, paisuu, kiihtyy sävelvuo —

Oi, kuin se repii, raastaa sydänsyitä
Ja sieluun nimettömän kaihon tuo,
Tuo tunteita jo ammoin lumeen peitetyltä!
— Oi, miks en rauhaan, rauhaan jäädä voi,
Min ammoin saavutin jo, vähää vailla?
Kas, kaiken mitätyys ei liikuttanut mua,
Ei elon turhuus, kaihot ihmishaamujen,
Maan yläpuolla seisoin, rauhan mailla,
Nirvaanaan pyrjin, sopuun yksinäisyyden. —

Sä, sävelvuo, mun rauhaan jäädä suo,
Nirvaanaan päästä, miss' ei kaihon syitä!

Oi, taikaa, mikä viuluss' soi!
Se riuhtoo, tempoo, vie mun mukanaan —

Vait! — äänet soi! — ne yhtyy vaikerrukseen:
Soi huuto, tuskanhuuto yli maan,
Mi multa, itsekkäältä, joutui unhotukseen!
— Ja huuto tää on veljieni, oi,
On taistelevain ihmislusten vaisuin,
Joill' lihaa, vert' on nääntyneissä ruumiissaan,
Jotk' kärsivät, jotk' kirouksen alla on! —
Miks itsekylläisyyttäni mä paisuin?
Mit' on tää rauha, sopusointu tunnoton? —

Sä sävelvuo, mua raasta, riuhdo vaan,
Ma mailmaan lähden veljein kiroukseen!

MUN USEIN MIELI SURUUN VAIPUU.

Vaikk' koskaan lauluissain ei itke kaipuu,
Ja kirkkain otsin seison tyynnä ain,
Mun usein mieli mustaan suruun vaipuu,
Ja tuskain mailman tunnen rinnassain;
Kun päivä pakenee, ja valo haipuu,
Ja yöhön hiipivän mä elon nään,

Mun usein mieli mustaan suruun vaipuu,
Ja tuskin pystyssä voin pitää pään!
Oi, tiedän yön, ja itkuun laulut taipuu —
Mut vait ma päivää etsin, muistain ain,
Kun milloin mieli mustaan suruun vaipuu,
Ett' auringossa heelmät kypsyy vain.

1901.

KARIITTIEŒ LAULU.

Mailmahan ihmeiden,
Helios, loista,
Mielestäs, ihminen,
Synkeys poista.
Foibos hän varjoja
Silmin ei koskaan nää!
Usvien sarjoja
Kuolo vain ymmärtää!
Murheiden kaaos
Karkota ihminen,
Riemua saaos
Mailmassa ihmeiden!

Täydelliseksi maan
Järjesti Luoma,
Kaiho se sun on vaan,
Ihmisen tuoma.
Murhe kun milloin vie
Mielesi kaaokseen,
Huuda jo silloin sie
Foibosta soittoineen!
Henkehes saaos
Helios loistamaan:
Murhe ja kaaos
Jättävi jälleen maan!

1901.

NARKISSOS.

Hän seisoo yli kirkkaan lähteen nojauneena vainen,
Jo vuosituhansia siinä on hän seissyt noin.
Tuo otsa korkea luo varjoon piirteet ohimoin,
Ja vionon kaihoisa on suu, min sulkee nuorukainen.

Mut tuskan aavistus se valtaa emo-luonnon armaan,
Mi ihanimman kauneensa jo kadottava on,
Ja luonnon tytär mykkä kaikkoo kauas salohon
Ja suree armastaan, mi tuossa riutuu, riutuu varmaan.

Mut yli lähteen nojauneena hän vain seisoo siellä
Ja vesiin katsoo, elää mietteissään ja unelmoi.
Ja "tunne itses!" "tunne itses!" sydämeen vain soi,
Ja syvemmäs ja syvemmäs hän katsoo kaihomiellä.

Hän näkee siinä, miten usko harhaks vainen haipuu,
Hän siinä näkee, miten totuus haipuu harhaks vaan.
Mut kaiken kauniin ihanteen hän näkee kasvoissaan,
Ja niin nyt omaa kuvaansa hän ihanoimaan vaipuu.

Ei enää nousta voi hän työhön, toimeen — tarmoin, innoin!
Mut sivu poian neidot käy ja siinä ilakoi,
Jo vuosituhansia sitten noin he veikaroi,
Ja noin ne heitä seuras nuorukaiset rohkein rinnoin.

Ja lähteen luona nurmellen, jot' illan kylpy kasti,
He karkeloimaan käy nyt luonnon helmaan uhkuvaan.
Mut vastapäätä, liikkumatta, ihanuudessaan
Narkissos seisoo vait ja vesiin katsoo kaihoisasti.

MAURILAISSOTA.

Veegalla Granaadan loistaa
Sotaleirit kahapuolla;
Voimiaan Fernando uljas
Maurein kanssa mittaa tuolla.

Leiriss' itse Isabella
Hovinaisineen on lässä;
Ritareit' on kauniit silmät
Urostöihin kiihtämässä.

Vastapäätä vallill' istuu
Alla silkkibaldakiinin
Nuoret maurittaret tummat,
Hurmaavat kuin säihke viinin.

Kolme päivää iskut käyvät,
Kalskii kalvat, taisto riehuu,
Neljäntenä aseet lepää,
Sekä rauhanlippu liehuu.

Veegalle Granaadan tulvii
Vapauneina myrttilehtoon
Nuoret naiset tummasilmät,
Nuoret herrat säihkeess' ehtoon.

Kilvan kristityt ja maurit
Sievennystään näyttää koittaa,
Kokee itämainen hienous
Lännen ritaruutta voittaa.

Kitarat ja mandoliinit
Kiihkein sävelin ne soivat;
Byssosmattoin liepehillä
Jalat pienet karkeloivat.

Tanssiin uljas Don Diego
Zaidaa, mauritarta johtaa,
Myrntein siimeksiss' Almanzor
Kainon Donna Claran kohtaa.

Huomenna kun taas on taisto,
Käy se kahta kiivaammaksi —
Uskon eestä yksi isku,
Suositunpa kostoks kaksi!

LAULU

Mongoolein voittajasta, taitavasta Iván Kalitásta ja hänen uskollisesta orjastaan Ossipista (v. 1330).

Iván Kalitá[1] ja Vladimir Saita,
Suurkaanin vasallit,
He liittousit
Ja yhdessä kulkien itään
He ryösteli Kultaisen Lauman maita.

[1] Iván Kukkaro

He retkeltä uljain saaliin palaa
Ja veljinä jakaa tään.
Mut metsissään
Kun vietti he ensi yönsä,
Vladimir leiristä poistui salaa.

Iván löi päätään: "ymmärrä laitas!
Nyt repo rietas tuo
Läks Suurkaanin luo:
Sua ryöstöistä siellä hän syyttää
Ja köyttäsi kiertää ja kosii maitas."

Viisviidettä varsaa joutuin lastaa
Hän Byzans'in kalleuksin:
Ne varmaankin
Saa Suurkaanin riemuun, ja varmaan
Liki kymmenystä ne saaliista vastaa.

Hän ohjiin tarttui, ja aron laitaa
Jo kiiti Iván Kalitá;
Ja hän naurahtaa:
"Mua syytät, Vladimir lanko,
Mut kohtapa 'Kukkaro' syyttää 'Saitaa'!"

Ja ratsut lentää, ja kohti itää
Hän johtaa saattoaan,
Mut rinnallaan
On uskottu orja, Ossip,
Mi eessään raskasta säkkiä pitää.

Ol' ukko yrmä, mi haasti harvoin,
Mut tarkka ja mielevä mies;
Hän kohta ties,
Mitä tarkoitti kiireinen kulku
Ja matkan syyt hän ymmärsi arvoin.

Hän Kulusta Laumaa vihaa ja pelkää,
Mut herraansa ihailee hän
Ja taitoa tän:
He rosvosi takaa, mut eessä
He lahjoin kulki ja nöyrästi selkää.

Kun liitto tehtiin ryöstöteistä,
Hän ei epäillyt laisinkaan,
Ett' tahtoi Iván
Vain syntipukkia kanssaan.
— Mut tää oli samaa tahtonut heistä!

Ja ukko huokas ja sivumennen
Hän vilkasi herraansa pois,
Kuin lausunut ois:
"Niin, herra, huonosti teimme! —
Ois lähdetty matkaan yötä ennen!"

Tää viivytyks juur toi hälle huolet!
Vladimir, hän kyllä ties,
Oli myyty mies!
Mut säkkiä katsoin hän mieltä:
"Jos yötä ennen, — ois riittänyt puolet!"

1901.

CERVANTES'IN DON QUIJOTE-KIRJASTA.

Kun Don Quijote niin jätti hovilinnan
Ja näki eessään aavat kentät nuo,
Taas elinvoimat paisuttivat rinnan,
Ja veri virtas taas kuin hehkuvuo;
Hän muisti vaivat, vastukset ja hinnan,
Min riippuvainen päästimikseen tuo,
Ja siksi Sancho Panzaan päin hän kääntyi,
Ja niinkuin aatos aihtui, sanat sääntyi:

"Vapaus lahja on — ja kallein noita,
Joit' taivas, Sancho, ihmiselle soi,
Maan kullat kätkeytyt ei sitä voita,
Ei aarteet, joita meri antaa voi;
Vapautta henkes hinnoin puoltaa koita
Ja kuolos kunniana ihanoi:
Näet orjuus, vallanalaisuus on iestä
Ja vankeus kurjinta, mi kohtaa miestä.

"Tän lausun siksi, ett' ylellisyys siellä
Ol' linnassa, min jätimme jo noin,
Ja sentään kesken hekkumaakin vielä,
Kun kemuiss' söin ja parhaat viinit join,
Ma tunsin nälän tuskaa mieron tiellä
Ja karvaampaa kuin kerjuri ma koin:
Näet vieraan anti puutteeks mulle muuttui,
Ja puutuin kaikkea, kun vapaus puuttui.

"Jos vieraan lahjoja sa nautit milloin,
Sua palvelukseen taas ne velvoittaa;
Nuo suosiot jää siteeks sulle silloin,
Ja henkes vapaana ei liittää saa!
Siksi, Sancho, onnekas on mies, mi illoin,
Kun huomiseks hän säästää kannikkaa,
Saa riipumatta muista ylistyksin
Ja nöyrään kiittää taivaan Herraa yksin!"

"Ja sentään, mitä lausuittekin vasta,"
— taas Sancho virkkoi — "velkaan mielelläin
Jään hovimestarille massikasta,
Mi pullottaa nyt vatsallani näin;
Kaksataa linnunpoikaa Kultalasta
Ne kyllä laastaroi mar' sydäntäin:
Siksi palvelen nyt linnan joka miestä,
Jos mahtaiskin he toisinaan mua piestä!"

1901.

KUN PITKIKS TAAS KÄY MAANSOPET NÄÄ.

Luin synkkänä vaiheita pienen maan,
— Olin työhöni kyllänytki —
Se vaipui muinaasta loistostaan,
Sen valtaansa vieras kytki.

Ei ohjihin päässeet miehet maan,
Ol' estetty vaikutusvalta:
Eli intelligenssi nyt rahvaaks vaan,
Mut nosti sen, — tukien alta!

Ja aseman miehinä kansan näin,
Kun tunnussanat jo lensi;
Nyt kansa on vapaa, pystyssä päin,
Ja Euroopan kansoja ensi.

Kun pitkiks taas käy maansopet nää,
Ja työstä mä sorrnun aivan,
Tule mielehen, Norja! — ja meillä tää! —
Niin unhotan kaiken vaivan.

1900.

TAAS LAINE NOUSEE VIELÄ.

Ja jälkeen suurten myrskyin
Jo mainingin laine nous;
Se vankkana kulki hyrskyin,
Ja sen niskalla haaksemme sous.

Yhä korkeammalle kantain
Se purtta nostatti vaan;
Näit eessäs riemua rantain,
Näit siintoa taivaanmaan.

Kai aalto nouseva vain on?
Ei vaipune kuohut veen?
Jo voimassa vetten painon
Nyt syöksymme syvyyteen!

Älä kaihoa murhemiellä,
Vaan hymyy hienosti sie;
Taas laine nousee vielä,
Ja silloin se rantaan vie.

1900.

ILMAN IMMET.

Sä näitkö impiä ilman,
Jotk' kohtalon kuteita loi?
Mun arka ja himmeä silmän'
Ei nähdä heitä voi.

Runoniekat, te näätte ne illoin,
Miss' siinä he lointaan luo,
Ja niisien liehuissa silloin
Väriaiheita teille tuo.

"Näin ilman immet kyllä
Ja noiden niisiä näin;
He istui tuolla yllä
Kesäpilvellä säihkyvin päin".

Lie kuteet olleet harmaat
Ja karkean kodikkaat,
Niin saapuisi aiat armaat,
Sais tyyntä nauttia maat;

Vai seijaina, väikkyvin poimuin
Ne näit väriloistossa vain,
Ja juovina leiskua loimuin,
Kuin säihkyä salamain?

"Ei ollut loimi seijas,
Ei harmaa kuteen niis,
Miss' siinä se hulmuten leijas,
Kun päivä mailleen liis".

Rusoruusuja, hempeä valmuin
Sä näit kai kuteessa niin
Ja vihreitä oksia palmuin,
Mit viehtävät viihdyksiin;

Vain mielet viihtää ja viehtää,
Kun kohtalon iskut käy,
Ja unelmoihin ne kiehtää,
Kun onnea enää ei näy.

"Näin ruusuja, väikkettä valmuin
Ja vihreitä oksia vain,
Mut kesken siintoa palmuin
Näin säihkyä salamain."

1901.

VI

KÄÄNNÖKSIÄ

KOTA-LASSI.

(Gustaf Fröding).

Kyläkankaalla, varressa tien,
Kota-Lassin on perkiö pien',

Kylän verossa, meidän Mattilaa.
On hällä ja eukollansa
Sadaskolmaskymmeneskolmannes maa,
Ja on peltoa, niittyä kanssa.

Mut niitty on rummakkosuo,
Ja pelto on aune ja niukkoja tuo,
Kiviaarnio on se, ja rauniot nuo
On kuitteja anneiltansa!
Mut Lassi on vankka, ja Lassi ei juo,
Visu eukko ja sitkeä kanssa.

Mies poimii, murtaa ja vääntää vaan,
Ja akka on tarkoillaan;
— Mikäs tarkkana ottaissaan:
Sekajauhot on keitossansa!
Ja kruunu ryöstää saataviaan,
Mies murtaa, akka on tarkoillaan,
Ja vaikkei tietoa paidastakaan,
Kota-Lassi hän luottaa parempaan,
Niin myös Kota-Muori kanssa.

VEKKULI-VILLE.

(Robert Burns).

Sa hurja Vekkuli-Ville! —
Hän markkinoille saa;
Hän aikoo viulunsa myydä
Ja ostaa rihkamaa.
Mut kun tuli luopua siitä,
Suli silmät kyyneliin.
Sa hurja Vekkuli-Ville,
Noh, terve näkemiin!

Hei, Ville, myy sie viulus,
Ei sillä sielua lie!
Hei, Ville, myy sie viulus,
Ja osta viinaa sie!
"Jos myin oman rakkaan viulun,
Mua hurjaks he luulla vois:
Niin monta riemun päivää
Me yhdessä soitimme pois".

Mut kun tulin Puolitiehen,
Kävin kievariss' äkkipäin,
Ja hurjan Vekkuli-Villen
Jalat ristissä pöydällä näin;
Hän kumppaliseurass' istui,
Suli kaikki hurmoksiin.
Sa hurja Vekkuli-Ville,
Noh, terve näkemiin!

HYVÄSTI, MAINE SKOTTLANNIN.

(Robert Burns).

Hyvästi, maine Skottlannin
Ja vanha voimas tunto!
Hyvästi, Skottein nimikin
Ja miehen mieli ja kunto!
Miss' soluu Tweed ja mereen saa,
Miss' Sark käy Solwayta kohti,
Nyt Englannill' on rajamaa —
Rutiruojat ne maatamme johti!

Mit' taistot kaikki ei tehneet kai,
Ei väkivalta ja kettuus,
Nyt lahjusrahat aikaan sai
Ja harvain kurjien pettuus.
Jäi Englannin miekka pilkaks vaan,
Ja uljuus meissä hohti;
Mut vieras kulta lannisti maan —
Rutiruojat ne maatamme johti!

Oi, miks tän päivän nähdä sain,
Kun maan he möi ja osti!
Ois harmaa pääni vaipunut vain,
Kun Bruce ja Wallace kosti!
Mut rohkein päin mä huudan näin
— Ja ken sit' eittää tohti —
Maan petos löi ja kultaan möi —
Rutiruojat ne maatamme johti!

LORELEI.

(Heinrich Heine).

En tiedä, kuinkahan lienee,
Kun murhe mun valtaa näin;
Sen vanha tarina tiennee,
Mi ei mene mielestäin.

On vilpas, päivä jo peitty,
Rein-virta tyynenä on;
Vain vuoren huippuhun heitty
Säde ilta-auringon.

Siell' istui neito nuori
Tuoll' yllä tenhossaan;
Ja kultasäihkeessä suori
Hän kultakutrejaan.

Hän suori ne kultaisin kammoin,
Vain laulua laulellen;
Sen sävel on unhottu ammoin,
Ja on valtavan tenhoinen.

Rein-laivurin nuoren mieltä
Saa hurjahan kaihoon tuo;
Hän ei näe kallionkieltä,
Vain ylös hän silmänsä luo.

Kai pohjahan nielussansa
Veet venhon ja laivurin vei;

Ja sen lumolaulullansa
On tehnyt Lorelei.

MA LAULUN SIIVILLÄ KANNAN.

(Heinrich Heine).

Ma laulun siivillä kannan
Pois, lemmittyin, sinut pien',
Ja sinne sun Ganges-rannan
Ikiarmaille seuduille vien.

Siell' loistavi puisto vieno,
Mi untui kuutamaan;
Siell' lootoskukka jo hieno
Se vuottaa siskoaan.

Ja orvokit hymyy ja huiskii
Yön tähdille kujeikseen,
Mut ruusut ne varkain kuiskii
Tarut tuoksuvat toisilleen.

Liki hyppivät kuunnellen silloin
Arat kaurihit, älykkäät,
Mut kaukana humuu illoin
Pyhän Gangeksen kuohupäät.

Ja sinne me laskeudumme
Vain varjohon palmupuun,
Me lempeen tuutumme
Ja riemujen uinailuun.

HALUTONNA MIELI.

(Karl Aug. Tavaststjerna).

Saapuu aatteet, saapuu kaihot huolen,
Kaukaa, vienoiset, ja hiljaa rusovuollen
Purttu liidättäin;
Airoin lepään, viihdän venhon juoksun,
Liekuttelun tunnen, tunnen kukkain tuoksun,
Joista unta näin.

Tiesi, liekö oikeinkaan, ett' tälle
Nostan airoja ja käännän katseen jälleen
Kohti rantamaa!
Tiesi, liekö maiden menetettyin
Rannat tuolla, minne katse kiis ja vettyin
Tähtää usvain taa!

Olkoon niin, ett' tunne tää on tuttu,
Olkoon vanhan imettäjän turha juttu,
Kun ma saanen vain
Aivot lepuuttaa ja viihtää juoksun,
Tuta liekuntaa ja tuta kukkain tuoksun,

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus,

or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and

donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.